RIETAVO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2026 METŲ ATASKAITA

Parengė:

Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos specialistė Monika Steponkienė

Turinys

ĮVADAS.....1

I SKYRIUS. RIETAVO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ DEMOGRAFINIAI, SOCIOEKONOMINIAI, MIRTINGUMO IR LIGOTUMO POKYČIAI 2

1.1. Gyventojų demografinė padėtis..... 2

1.2. Gyventojų socioekonominiai veiksniai..... 4

1.3. Gyventojų mirtingumo rodikliai.....4

1.4. Gyventojų ligotumo rodikliai 5

II SKYRIUS. BENDROJI DALIS.....7

2.1. Savivaldybės gyventojų sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis 7

III SKYRIUS. SPECIALIOJI DALIS.....12

3.1. Savivaldybės prioritetinių problemų analizė 12

3.2. Savižudybių skaičius / standartizuotas mirtingumas nuo tyčinio savęs žalojimo 100 000 gyventojų (X60-X84).....12

3.3. Sergamumas tuberkulioze / sergamumas tuberkulioze (+ recidyvai) 100 000 gyventojų (A15-A19) 15

3.4. Kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.) 17

IV SKYRIUS. SAVIVALDYBĖS GYVENSENOS STEBĖSENOS RODIKLIAI 18

APIBENDRINANČIOS IŠVADOS..... 20

REKOMENDACIJOS..... 21

ĮVADAS

Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, analizuoti visuomenės sveikatą apibūdinančius rodiklius bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus, siekiant efektyvaus valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) bei savarankiškų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje. Visuomenės sveikatos stebėsena Rietavo savivaldybėje vykdoma remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“. Pagal įsakymo 8.2 punktą, savivaldybių visuomenės sveikatos biurai kasmet rengia savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos projektą. Ataskaitoje pateikiami rodikliai atspindi kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų strategijos (toliau – Strategija), patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. birželio d. 26 sprendimu Nr. XII-964 „Dėl Lietuvos sveikatos 2014 –2025 m. strategijos patvirtinimo“, numatyti tikslai ir uždaviniai.

Rietavo savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2026 m. ataskaitos tikslas yra pateikti pagrindinius Rietavo savivaldybės gyventojų sveikatą atspindinčius rodiklius, jų dinamiką ir jų pagrindu pateikti rekomendacijas bei prioritetines kryptis Rietavo savivaldybės plėtros plano siekiniams, strateginio veiklos plano priemonėms. Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje pateikti 2026 m. nuolatinių gyventojų skaičiai, 2025 m. demografinę, socioekonominę ir visuomenės sveikatos būklę (sveikatos, mirtingumo ir kiti rodikliai) atspindintys rodikliai savivaldybėje.

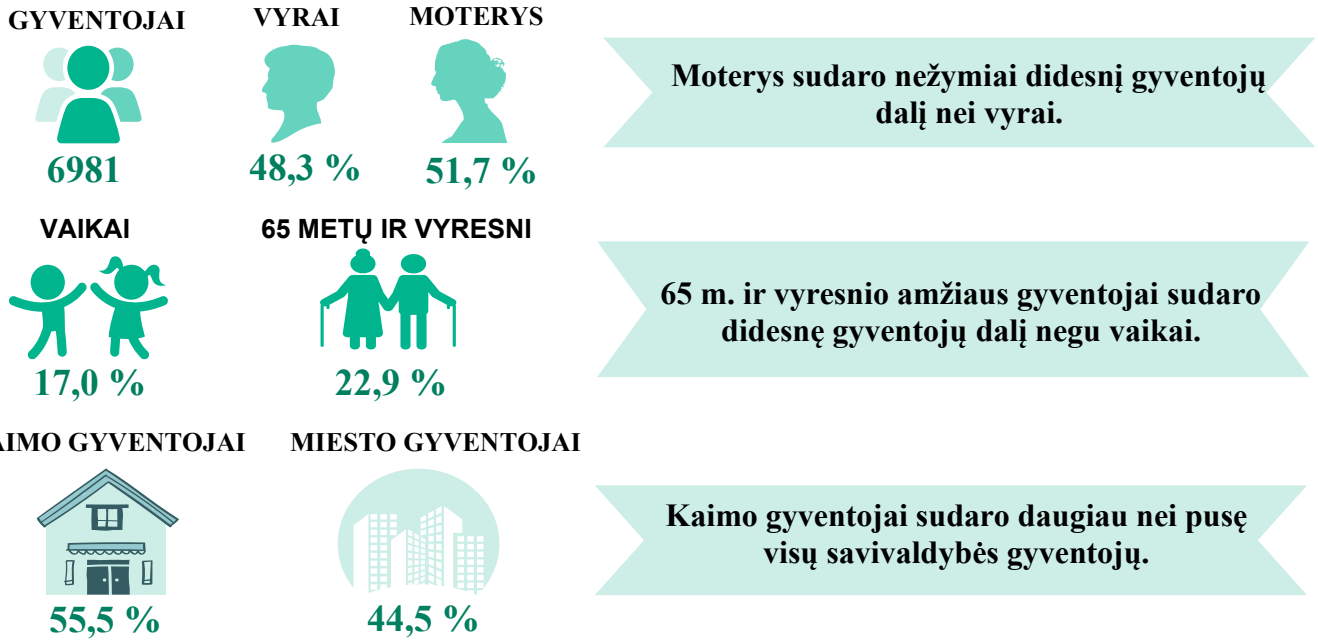
Ataskaita parengta naudojantis viešai prieinamais sveikatos statistikos duomenų šaltiniais:

1. Valstybės duomenų agentūros rodiklių duomenų baze;
2. Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registru;
3. Visuomenes sveikatos stebėsenos informacine sistema;
4. Traumų ir nelaimingų atsitikimų stebėsenos informacine sistema (IS).

I SKYRIUS
RIETAVO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ DEMOGRAFINIAI, SOCIOEKONOMINIAI, MIRTINGUMO IR LIGOTUMO POKYČIAI

1.1. Gyventojų demografinė padėtis

NUOLATINIŲ GYVENTOJŲ SKAIČIUS RIETAVO SAVIVALDYBĖJE 2026 METŲ PRADŽIOJE

2026 metų pradžioje Rietavo savivaldybėje gyvenamąją vietą buvo deklaravę 6981 gyventojas.

Palyginti su 2025 m. pradžios duomenimis, 2026 m. pradžioje gyventojų skaičius sumažėjo 68 asmenimis.

Rietavo savivaldybės nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje pagal lytį, gyvenamąją vietą, amžiaus grupes

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Pagal lytį											
Moterys	4110	3992	3907	3830	3754	3852	3803	3774	3669	3650	3610
Vyrai	3837	3735	3635	3583	3506	3529	3489	3478	3445	3399	3371
Pagal gyvenamąją vietą											
Miestas	3437	3305	3200	3197	3152	3234	3209	3232	3143	3105	3107
Kaimas	4510	4422	4342	4216	4108	4147	4083	4020	3971	3944	3874
Pagal amžiaus grupes											
0–17 m.	1467	1440	1396	1371	1330	1264	1254	1281	1244	1206	1189
14–29 m.	1966	1909	1724	1646	1545	1421	1361	1288	1239	1205	1179
18–44 m.	2776	2665	2397	2328	2250	2422	2365	2302	2223	2202	2154
45–64 m.	3823	3783	2257	2249	2224	2218	2208	2177	2111	2078	2038
65 + m.	1491	1508	1492	1465	1456	1477	1465	1492	1536	1563	1600
Iš viso	**7947**	**7727**	**7542**	**7413**	**7260**	**7381**	**7292**	**7252**	**7114**	**7049**	**6981**

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro skaičiavimai.

Rietavo savivaldybės gyventojų skaičiaus mažėjimą lemia neigiama neto vidaus migracija ir neigiamas natūralus gyventojų prieaugis – daugiau išvykstančiųjų gyventi į kitas savivaldybes nei atvykstančiųjų į Rietavo savivaldybę, daugiau mirusiųjų nei gimusiųjų.

NATŪRALI RIETAVO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ KAITA 2025 METAIS

GIMUSIEJI 48

MIRUSIEJI 96

Stebima neigiama natūrali gyventojų kaita – daugiau mirusiųjų nei gimusiųjų.

NETO VIDAUS IR TARPTAUTINĖ MIGRACIJA RIETAVO SAVIVALDYBĖJE 2025 METAIS

Neto vidaus migracija

ATVYKUSIEJI 151

IŠVYKUSIEJI 202

Neto tarptautinė migracija

IMIGRANTAI 62

EMIGRANTAI 31

Rietavo savivaldybė pagal gyventojų vidutinę tikėtiną gyvenimo trukmę patenka į Lietuvos vidurkį.

2025 m. skirtumas tarp Rietavo savivaldybės vyrų ir moterų vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės yra apie 14 metų – ***moterys gyvena ilgiau nei vyrai***. Rietavo savivaldybės gyventojų vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės rodiklio tendencija yra nekintanti.

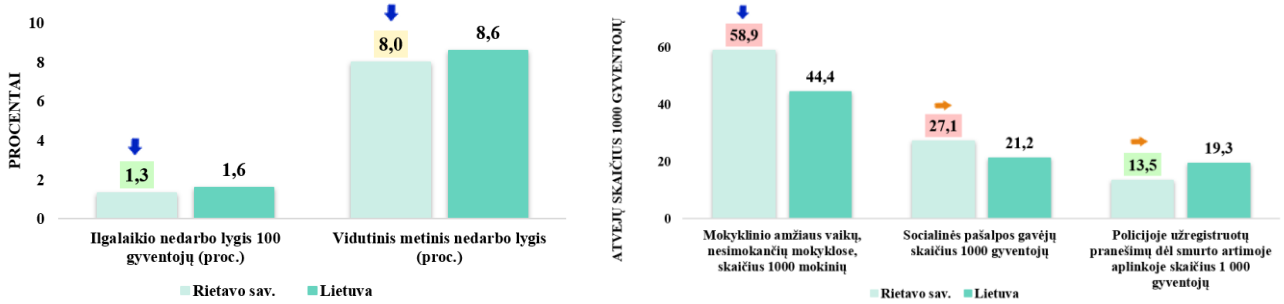
GYVENTOJŲ VIDUTINĖ TIKĖTINA GYVENIMO TRUKMĖ 2025 METAIS

	RIETAVO SAV.	LIETUVA
GYVENTOJAI	77,8 m.	77,9 m.
VYRAI	71,6 m.	73,4 m.
MOTERYS	85,7 m.	82,1 m.

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro skaičiavimai.

1.2. Gyventojų socioekonominiai veiksniai

Pagal ilgalaikio nedarbo ir policijoje užregistruotų pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje rodiklius, Rietavo savivaldybė yra geresnėje situacijoje negu Lietuvos vidurkis, tačiau pagal mokyklinio amžiaus vaikus nesimokančius mokykloje ir socialinės pašalpos gavėjų rodiklius yra prastesnėje situacijoje.

Savivaldybės 2025 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos reikšme: Geriau Blogiau Panašiai

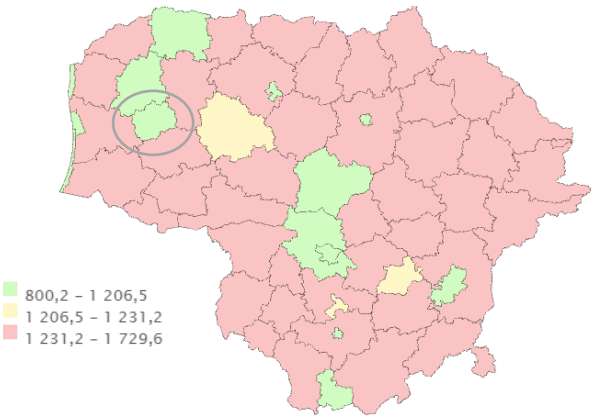
Tendencija: Nekinta Didėja Mažėja

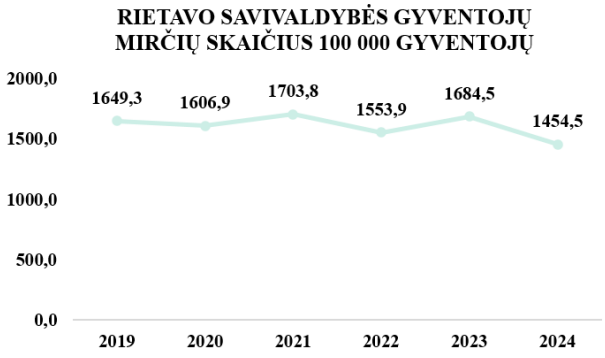
1.3. Gyventojų mirtingumo rodikliai

Rietavo savivaldybė pagal gyventojų standartizuotą mirtingumą 100 000 gyventojų yra geresnėje situacijoje nei Lietuvos vidurkis.

Rietavo savivaldybės gyventojų mirtingumo rodiklio tendencija yra mažėjanti.

STANDARTIZUOTAS MIRTINGUMAS 100 000 GYVENTOJŲ PAGAL SAVIVALDYBES 2025 METAIS

Savivaldybės 2025 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos reikšme: Geriau Blogiau Panašiai

Pirmoje vietoje mirtingumo struktūroje yra mirtys nuo kraujotakos sistemos ligų.

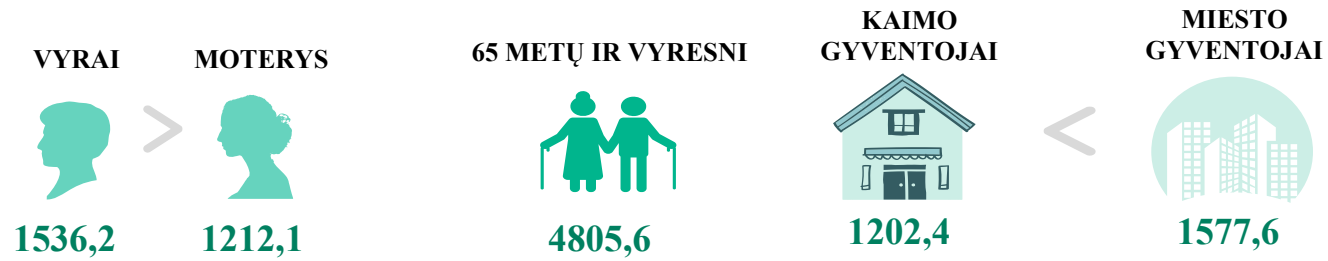
2025 m. Rietavo savivaldybės gyventojų mirtys nuo kraujotakos sistemos ligų sudarė 46,9 proc. visų Rietavo savivaldybės gyventojų mirčių, Lietuvoje – 51,3 proc. Antroje vietoje mirčių struktūroje yra mirtys nuo piktybinių navikų, trečioje vietoje – mirtys nuo išorinių priežasčių. Nuo 2023 m. Rietavo savivaldybės gyventojų mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų mažėja. 2025 m., palyginti su 2024 m., padidėjo gyventojų mirtingumas nuo išorinių priežasčių.

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas.

PAGRINDINĖS GYVENTOJŲ MIRTIES PRIEŽASTYS 2025 METAIS (PROC.)

RIETAVO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ MIRTINGUMAS 100 000 GYVENTOJŲ PAGAL LYTĮ, GYVENAMĄJĄ VIETĄ IR AMŽIAUS GRUPES 2025 METAIS

Vyrų mirtingumas didesnis nei moterų.

Didžiausias mirtingumas 65 + m.

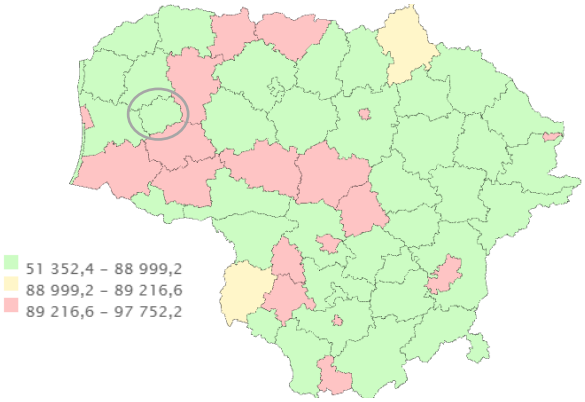
Miesto gyventojų mirtingumas didesnis nei kaimo gyventojų.

1.4. Gyventojų ligotumo rodikliai

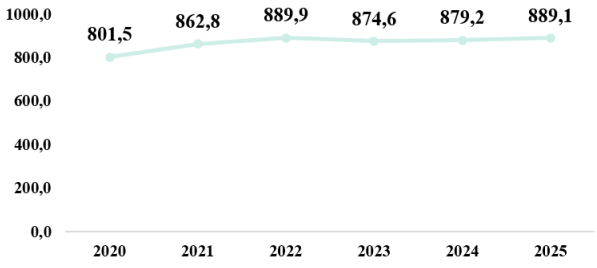
Rietavo savivaldybės gyventojų standartizuotas ligotumas 1000 gyventojų yra žemesnis nei Lietuvos vidurkis.

Rietavo savivaldybės gyventojų ligotumo rodiklio tendencija yra nekintanti.

STANDARTIZUOTAS LIGOTUMAS 100 000 GYVENTOJŲ PAGAL SAVIVALDYBES 2025 METAIS

RIETAVO SAVIVALDYBĖS SERGANČIŲ ASMENŲ SKAIČIUS 1 000 GYVENTOJŲ (A00-T98, U04-Y98)

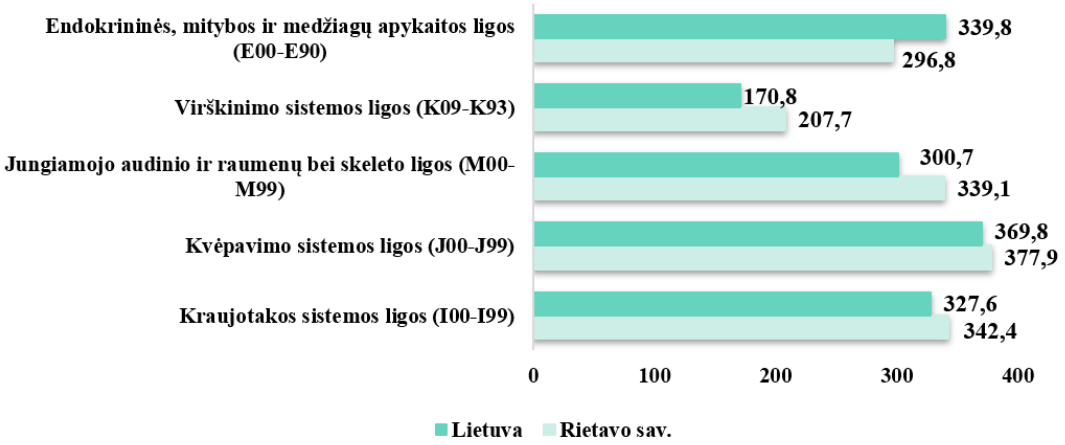
Savivaldybės 2025 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos reikšme: Geriau Blogiau Panašiai

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas, Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema (PSDF IS), Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro skaičiavimai.

Daugiausia Rietavo savivaldybės gyventojai serga kvėpavimo ir kraujotakos sistemos ligomis.

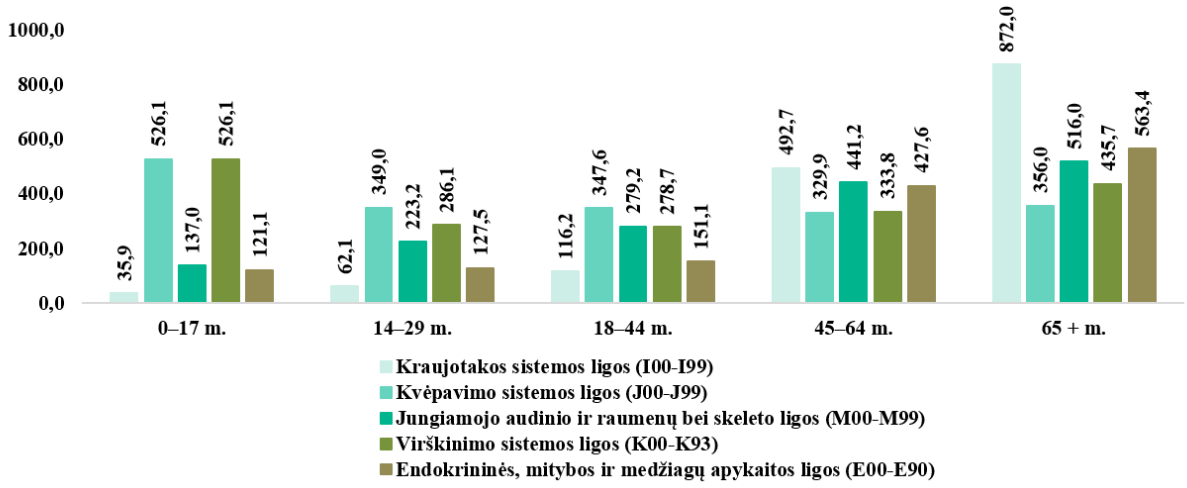
Rietavo savivaldybės gyventojų standartizuotas ligotumas pagal pagrindines ligų grupes yra didesnis negu Lietuvos gyventojų, išskyrus – nuo endokrininių, mitybos ir medžiagų apykaitos ligų. Rietavo savivaldybės gyventojų ligotumo penkiose pagrindinėse ligų grupėse rodiklių tendencija yra didėjanti.

STANDARTIZUOTAS LIGOTUMAS 1000 GYVENTOJŲ PAGAL PAGRINDINES LIGŲ GRUPES 2025 METAIS

Vaikų ir jaunimo amžiaus grupėse daugiausiai sergama kvėpavimo ir virškinimo sistemų ligomis, o nuo 45 m. ir vyresnio amžiaus asmenų grupėse – kraujotakos sistemos ligomis.

RIETAVO SAVIVALDYBĖS SERGANČIŲ ASMENŲ SKAIČIUS 1000 GYENTOJŲ PAGAL AMŽIAUS GRUPES IR PAGRINDINES LIGŲ GRUPES 2025 METAIS

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema.

II SKYRIUS
BENDROJI DALIS

2.1. Savivaldybės gyventojų sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis

Strategijoje iškeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo savivaldybėse stebėsenai parengtas baigtinis pagrindinių rodiklių sąrašas, apibūdinantis strategijos siekinius. Rodikliai pateikti ***2025 metų Rietavo savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilyje.***

2025 metų Rietavo sav. sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilio lentelės stulpelių pavadinimų paaiškinimai:

savivaldybės reikšmės:

1) tendencija – skaičiuojama pastariesiems penkeriems metams nuo analizuojamų metų arba savivaldybės 3 m. rodiklio reikšmės vidurkio tendencija;

➡ Nekinta ⬆ Didėja ⬇ Mažėja

2) rodiklis – savivaldybės rodiklio reikšmė 2025 m. arba savivaldybės 3 m. rodiklio reikšmės vidurkis;
3) kiekis – savivaldybės atvejų skaičius 2025 m.;
4) santykis pagal 3 m. rodiklio vidurkį – savivaldybės 3 m. rodiklio vidurkio reikšmės santykis su Lietuvos 3 m. rodiklio vidurkio reikšme;

Lietuvos reikšmės:

1) rodiklis – Lietuvos rodiklio reikšmė 2025 m. arba 3 m. rodiklio reikšmės vidurkis;
2) blogiausia reikšmė pagal 3 m. vidurkį – blogiausia savivaldybės rodiklio reikšmė Lietuvoje pagal 3 m. rodiklio vidurkį;
3) sritis pagal 3 m. vidurkį – savivaldybės 3 m. rodiklio vidurkio reikšmė lyginama su Lietuvos 3 m. rodiklio vidurkio reikšmės pasikliautinuoju intervalu:

- jei savivaldybės reikšmė patenka į Lietuvos pasikliautinų intervalų ribą, spalvinama geltonai;
- jei savivaldybės reikšmė yra geresnė už Lietuvos pasikliautinų intervalų ribą, spalvinama žalia spalva;
- jei savivaldybės reikšmė yra blogesnė už Lietuvos pasikliautinų intervalų ribą, spalvinama raudona spalva;

4) geriausia reikšmė pagal 3 m. vidurkį – geriausia savivaldybės rodiklio reikšmė Lietuvoje pagal 3 m. rodiklio vidurkį.

Sutrumpinimų paaiškinimai:

SMR – standartizuotas mirtingumas.

2025 METŲ RIETAVO SAVIVALDYBĖS SVEIKATOS IR SU SVEIKATA SUSIJUSIŲ RODIKLIŲ PROFILIS

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės						Lietuvos reikšmės				
	1 metų			3 metų vidurkis			1 metų rodiklis	3 metų vidurkis			
	Tendencija	Rodiklis	Kiekis	Tendencija	Rodiklis	Santykis		Rodiklis	Sritis	Blogiausia	Geriausia
Strateginis tikslas											
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė	→	77,8	78	→	77,5	1,00	77,9	77,7		73,1	81,1
Išvengiamas mirtingumas pagal jungtinį EBPO ir Eurostato sąrašą (proc.)	→	76,9	30	→	76,0	1,00	76,3	76,2		81,9	70,1
1 tikslas – sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį:											
1.1. sumažinti skurdo lygį ir nedarbą;											
Savižudybių skaičius (X60-X84) 100 000 gyventojų	↓	71,3	5	→	42,3	2,21	18,1	19,1		52,9	9,1
SMR nuo tyčinio savęs žalojimo (X60-X84) 100 000 gyventojų	→	72,0	5	↑	43,5	2,38	17,3	18,3		47,0	7,7
Bandymų žudytis skaičius (X60–X64, X66–X84) 100 000 gyventojų	↑	42,8	3	↑	23,5	0,55	39,5	42,7		85,5	15,3
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 moksleivių	↓	58,9	38	↓	67,5	1,33	44,4	50,9		184,1	26,9
Socialinę pašalpą gaunančių šeimų skaičius 1 000 gyventojų	↑	14,8	104	↑	15,5	1,12	13,4	13,9		44,2	1,4
Ilgalaikio nedarbo lygis, darbo jėgos (proc.)	↓	1,3	57	↓	1,3	0,76	1,6	1,7		3,5	0,3
Gyventojų skaičiaus pokytis 1000 gyventojų	→	-9,7	-68	↑	-12,7	-3,63	-1,1	3,5		-24,9	37,5
1.2. sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu.											
Mirtingumas nuo išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyventojų	→	142,6	10	↓	98,7	1,27	75,7	78,0		199,8	52,6
SMR nuo išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyv.	→	143,6	10	→	93,9	1,26	71,5	74,3		164,2	48,3
Policijoje užregistruotų pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje skaičius 1 000 gyventojų	→	13,5	95	→	14,5	0,76	19,3	19,0		35,2	5,7
Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyventojų	↑	57,0	4	↑	42,3	2,13	18,7	19,9		61,0	0,0
Sergamumas tuberkulioze (+ recidyvai) (A15-A19) 100 000 gyventojų	↑	57,0	4	↓	42,3	1,86	21,3	22,8		71,4	0,0
2 tikslas – sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką:											
2.1. kurti saugias darbo ir sveikas buities sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą;											
Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų darbe, skaičius 10 000 gyventojų	↓	0,0	0	↓	0,8	0,89	0,9	0,9		1,7	0,0

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės						Lietuvos reikšmės				
	1 metų			3 metų vidurkis			1 metų rodiklis	3 metų vidurkis			
	Tendencija	Rodiklis	Kiekis	Tendencija	Rodiklis	Santykis		Rodiklis	Sritis	Blogiausia	Geriausia
Traumų dėl nukritimų (W00–W19) 65+ m. amžiaus grupėje skaičius 10 000 gyventojų	↑	189,6	30	↑	163,6	1,21	135,0	135,2		192,8	90,5
Asmenų, pirmą kartą nustatytas sumažėjęs dalyvumo lygis, skaičius 10 000 gyventojų	↑	98,4	43	↑	84,4	1,26	70,8	67,2		111,9	50,8
Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00–A09) 10 000 gyventojų	↑	79,8	56	↑	46,1	0,38	170,7	119,9		206,2	1,8
2.2. kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį;											
Mirtingumas nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyventojų	↑	14,3	1	→	9,4	2,61	3,6	3,6		19,5	0,0
SMR nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyventojų	↑	15,9	1	↑	11,0	3,24	3,4	3,4		17,8	0,0
Mirtingumas nuo nukritimo (W00-W19) 100 000 gyventojų	↓	14,3	1	↓	14,1	0,98	14,5	14,4		37,1	5,0
SMR nuo nukritimo (W00-W19) 100 000 gyventojų	↓	14,0	1	↓	11,6	0,84	13,6	13,8		30,7	3,7
2.3. mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių;											
Mirtingumas transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyventojų	↓	0,0	0	→	4,7	0,85	5,3	5,5		30,7	0,0
SMR transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyventojų	↓	0,0	0	↓	3,5	0,66	5,0	5,3		24,9	0,0
Pėsčiųjų mirtingumas nuo transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyventojų	→	0,0	0	→	0,0	0,00	1,2	1,2		5,9	0,0
Traumų dėl transporto įvykių (V00-V99) skaičius 10 000 gyventojų	↓	5,7	4	↑	5,6	1,00	5,6	5,6		9,0	0,0
2.4. mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą.											
Oro teršalų (KD2,5 ir / arba 10 ir / arba azoto dioksido) vidutinė metinė koncentracija savivaldybėje (µg/m³)	2025 m. Rietavo savivaldybėje vidutinės kietųjų dalelių ($KD_{2,5}$) koncentracijos viso aplinkos oro tyrimo vietų diapazono ribose keitėsi nuo 4,8 µg/m³ iki 9,6 µg/m³, vidutinės kietųjų dalelių (KD_{10}) – keitėsi nuo 10,8 µg/m³ iki 29,0 µg/m³, azoto dioksido (NO_2) – keitėsi nuo 7,96 µg/m³ iki 9,95 µg/m³. 2025 m. vidutinės aplinkos oro teršalų kietųjų dalelių (KD_{10} ir $KD_{2,5}$), azoto dioksido (NO_2) koncentracijos neviršijo teisės aktuose nustatytų ribinių verčių.[1]										
3 tikslas – formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą:											
3.1. sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą;											
Mirtingumas nuo narkotikų sąlygotų priežasčių 100 000 gyventojų	→	0,0	0	→	0,0	0,00	3,7	3,5		17,1	0,0
SMR nuo narkotikų sąlygotų priežasčių 100 000 gyventojų	→	0,0	0	→	0,0	0,00	3,6	3,5		21,0	0,0

[1] *Šaltinis: Rietavo savivaldybės aplinkos monitoringo ataskaita už 2025 metus.*

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės						Lietuvos reikšmės				
	1 metų			3 metų vidurkis			1 metų rodiklis	3 metų vidurkis			
	Tendencija	Rodiklis	Kiekis	Tendencija	Rodiklis	Santykis		Rodiklis	Sritis	Blogiausia	Geriausia
Mirtingumas nuo alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyventojų	↑	14,3	1	↑	14,1	0,62	23,3	22,8		93,3	1,8
SMR nuo alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyventojų	↑	9,5	1	→	11,6	0,54	21,7	21,5		82,5	1,6
Nusikalstamos veikos, susijusios su narkotikais 100 000 gyventojų	↑	171,1	12	↑	70,5	0,78	96,8	90,1		545,3	14,9
Gyventojų skaičius, tenkantis 1 tabako licencijai	→	179,9	39 licencijos	→	183,4	0,90	199,9	203,9		70,9	414,2
Gyventojų skaičius, tenkantis 1 alkoholio licencijai	↓	163,1	43 licencijos	↓	165,0	0,95	185,8	173,3		38,9	356,2
Vaikų (0–17 m.), apsinuodijusių narkotinėmis medžiagomis, skaičius 10 000 vaikų	→	0,0	0	→	0,0	0,00	3,5	3,4		17,9	0,0
3.2. skatinti sveikos mitybos įpročius.											
Kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)	↓	20,9	9	→	26,4	0,73	34,3	36,0	***Raudona zona*** *Savivaldybės rodiklio 2020 – 2025 m. duomenys neįtraukti į Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinę sistemą.*	9,1	73,6
4 tikslas – užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius:											
4.1. užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais;											
Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyventojų	↑	21,8	152	↑	22,8	1,12	19,5	20,3		37,4	9,4
Išvengiamų hospitalizacijų dėl cukrinio diabeto skaičius 18+ m. 1 000 gyventojų	→	2,2	13	→	1,8	0,95	1,8	1,9		3,4	0,9
4.2. plėtoti sveikatos infrastuktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą;											
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius	↓	1,8	25	↓	2,4	1,41	1,7	1,7	***Žalia zona*** *Savivaldybės rodiklio 2020 – 2025 m. duomenys neįtraukti į Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinę sistemą.*	1,3	4,9
Šeimos gydytojų skaičius 10 000 gyventojų	↑	8,6	6	↑	7,5	0,96	7,9	7,8	***Raudona zona*** *Savivaldybės rodiklio 2020 – 2025 m. duomenys neįtraukti į Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinę sistemą.*	3,2	12,1
Apsilankymų pas gydytojus skaičius 1 gyventojui	↑	9,4	65874	→	9,1	0,97	9,6	9,4		4,2	11,5
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) (visi) 10 000 gyventojų	↓	0,0	0	↓	4,7	1,27	3,5	3,7		14,5	0,0
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyventojų	↓	0,0	0	↓	4,7	1,81	2,6	2,6		9,5	0,0
Sergamumas ŽIV ir jo sukeltomis ligomis 10 000 gyventojų	↑	0,0	0	↑	0,5	0,71	0,6	0,7		1,5	0,0

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės						Lietuvos reikšmės				
	1 metų			3 metų vidurkis			1 metų rodiklis	3 metų vidurkis			
	Tendencija	Rodiklis	Kiekis	Tendencija	Rodiklis	Santykis		Rodiklis	Sritis	Blogiausia	Geriausia
4.3. pagerinti motinos ir vaiko sveikatą;											
Kūdikių mirtingumas 1000 gyvų gimusių	→	0,0	0	→	0,0	0,00	85,4	2,9		17,5	0,0
2 m. vaikų tymų, epideminio parotito, raudonukės (1 dozė) skiepijimo apimtys (proc.)	→	82,7	43	→	85,4	0,99	86,7	86,0		53,3	96,8
1 m. vaikų difterijos, stabligės, kokliušo, poliomielito, *Haemophilus influenzae B* skiepijimo apimtys (3 dozės) (proc.)	↓	79,1	34	→	81,0	0,92	24,2	88,4		61,5	96,5
Vaikų (7–17 m.), neturinčių ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.)	→	16,3	120	↑	14,9	0,62	1,2	23,9		5,4	30,6
Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1000 15–17 m. moterų	↑	9,2	1	↑	2,9	2,07	85,4	1,4		11,7	0,0
4.4. stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę.											
Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyventojų	↓	641,5	45	→	789,5	1,19	665,7	665,0		1171,8	398,6
SMR nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyventojų	↓	540,9	45	↓	696,0	1,09	629,8	641,4		923,7	484,7
Mirtingumas nuo piktybinių navikų (C00-C96) 100 000 gyventojų	→	299,4	21	→	286,7	1,04	274,9	274,9		411,7	191,6
SMR nuo piktybinių navikų (C00-C96) 100 000 gyventojų	→	278,2	21	→	248,8	0,97	253,7	256,8		333,6	205,9
Mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyventojų	↓	114,0	8	↓	141,0	0,96	140,2	146,2		418,1	53,7
SMR nuo cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyventojų	↓	97,0	8	↓	118,7	0,85	131,8	140,4		349,4	48,5
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų	↑	47,0	33	↑	42,3	0,62	68,1	68,2		104,0	28,4
Tikslinės populiacijos dalis, 2 metų bėgyje dalyvavusi krūties vėžio programoje (proc.)	↑	30,5	471	↑	25,5	0,46	55,5	55,4		25,5	68,7
Tikslinės populiacijos dalis, 3 metų laikotarpiu dalyvavusi gimdos kaklelio programoje (proc.)	↑	57,2	890	↑	50,6	0,70	76,2	72,2		36,0	89,1
Tikslinės populiacijos dalis, 2 metų laikotarpiu dalyvavusi storosios žarnos vėžio programoje (proc.)	↑	42,0	1067	↑	39,0	0,68	58,4	57,6		33,3	69,6
Tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi ŠKL programoje (proc.)	↓	29,8	580	↓	35,4	0,87	34,9	40,8		19,9	58,3

III SKYRIUS
SPECIALIOJI DALIS

3.1. Savivaldybės prioritetinių problemų analizė

Remiantis 2025 metų Rietavo savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profiliu, buvo atrinkti 3 prioritetiniai rodikliai iš sąrašo:

1. savižudybių skaičius / standartizuotas mirtingumas nuo tyčinio savęs žalojimo 100 000 gyventojų (X60-X84);
2. sergamumas tuberkulioze / sergamumas tuberkulioze (+ recidyvai) 100 000 gyventojų (A15-A19);
3. kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.).

Prioritetinių problemų pasirinkimo motyvai (metodika):

1. rodiklių reikšmės yra raudonojoje zonoje (žr. 2025 metų Rietavo savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilio *sritis pagal 3 m. vidurkį* stulpelį);
2. savivaldybės rodiklio 3 m. vidurkio santykis su Lietuvos rodiklio 3 m. vidurkiu yra didžiausias;
3. savivaldybė pagal 2025 m. rodiklio reikšmę atsilieka nuo Lietuvos vidurkio;
4. atsižvelgta į rodiklio ir absoliučių skaičių pokytį.

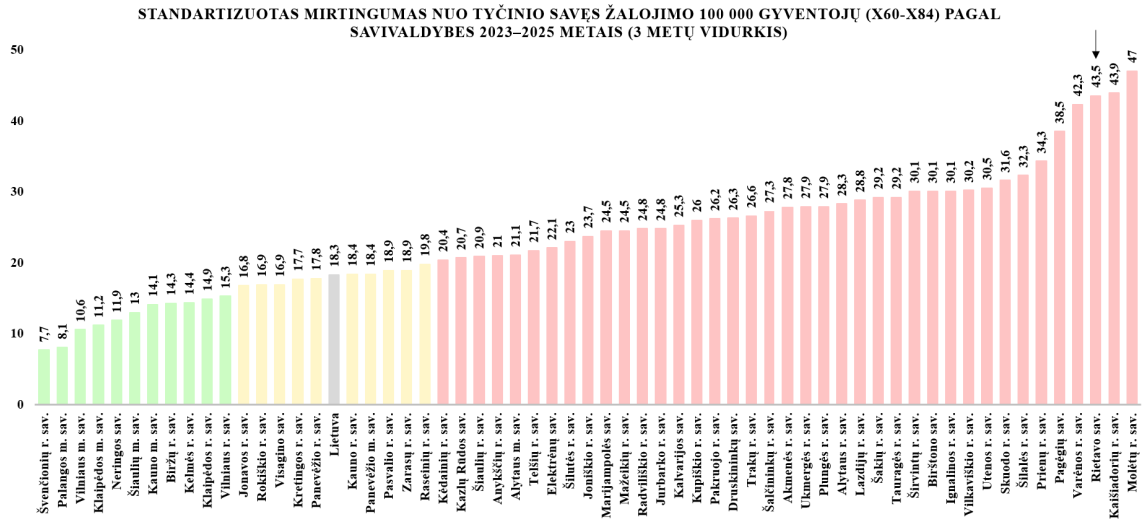
Gyventojų skaičiaus pokytis 1000 gyventojų rodiklis neįtrauktas į prioritetinių rodiklių sąrašą, nors savivaldybės rodiklio santykis su Lietuva yra didelis, nes savivaldybės gyventojų demografiniai pokyčiai pateikti 1.1 poskyryje.

Į prioritetinių rodiklių sąrašą neįtraukti rodikliai, kurie buvo prioritetiniais Rietavo savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2025 m. ataskaitoje, nes reikalingas laikas numatytų rekomendacijų įgyvendinimo poveikio vertinimui.

Sudarius Rietavo savivaldybės probleminių visuomenės sveikatos rodiklių sąrašą, toliau atlikta detali analizė.

3.2. Savižudybių skaičius / standartizuotas mirtingumas nuo tyčinio savęs žalojimo 100 000 gyventojų (X60-X84)

Rietavo savivaldybė pagal standartizuoto mirtingumo nuo tyčinio savęs žalojimo 100 000 gyventojų 3 metų rodiklio vidurkį patenka į 3 vietą tarp 60 savivaldybių ir atsilieka nuo Lietuvos vidurkio. 2025 m. nebuvo registruota Neringos ir Švenčionių rajono savivaldybės gyventojų savižudybių atvejų.

Savivaldybės 3 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos 3 m. rodiklio vidurkiu: Geriau Blogiau Panašiai

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema.

Rietavo sav. savižudybių skaičius 100 000 gyventojų

	2024 m.	2025 m.	Tendencija*
1 m. rodiklis	0,0	71,3	↓
3 m. rodiklio vidurkis	42,3	42,3	→

**Tendencija – skaičiuojama pastariesiems penkeriems metams nuo analizuojamų metų arba savivaldybės 3 m. rodiklio reikšmės vidurkio tendencija.*

2025 m. užregistruotos 5 Rietavo savivaldybės gyventojų savižudybės, 2024 m. – savižudybės atvejų neregistruota. Rietavo savivaldybės ***vyrų savižudybių įvyksta daugiau nei moterų***, nors moterys sudaro nežymiai didesnę dalį gyventojų nei vyrai. ***Kaimo gyventojų savižudybių mirtingumo rodiklis yra didesnis nei miesto gyventojų,*** tačiau kaimo gyventojai sudaro daugiau nei pusę visų Rietavo savivaldybės gyventojų. 2025 m. užregistruoti 2 savižudybės atvejai 18–44 m., 2 atvejai – 45–64 m. ir 1 atvejis – 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenų grupėje. ***Vaikų amžiaus grupėje savižudybės atvejų nebuvo.***

Rietavo savivaldybės gyventojų mirčių dėl savižudybių skaičius 100 000 gyventojų ir mirčių dėl savižudybių skaičius pagal lytį, gyvenamąją vietą, amžiaus grupes

	2023 m.		2024 m.		2025 m.		Tendencija
	Mirčių skaičius 100 000 gyventojų	Mirčių skaičius	Mirčių skaičius 100 000 gyventojų	Mirčių skaičius	Mirčių skaičius 100 000 gyventojų	Mirčių skaičius	
Pagal lytį							
Moterys	26,9	1	0,0	0	27,6	1	↑
Vyrai	86,7	3	0,0	0	118,2	4	↓
Pagal gyvenamąją vietą							
Miestas	31,4	1	0,0	0	32,2	1	↑
Kaimas	75,1	3	0,0	0	102,3	4	↓
Pagal amžiaus grupes							
0–17 m.	0,0	0	0,0	0	0,0	0	→
18–44 m.	0,0	0	0,0	0	91,8	2	↑
45–64 m.	93,3	2	0,0	0	97,2	2	↓
65 + m.	132,1	2	0,0	0	63,2	1	↓
Iš viso	**55,7**	**4**	**0,0**	**0**	**71,3**	**5**	↓

Tendencija: → Nekinta ↑ Didėja ↓ Mažėja

Rietavo savivaldybės gyventojų pagrindinė mirties priežastis dėl savižudybių yra tyčiniai susižalojimai pasikariant, pasismaugiant ir uždūstant.

2025 m. užregistruoti 3 Rietavo seniūnijos gyventojų savižudybės atvejai, 1 atvejis – Rietavo miesto seniūnijos, 1 atvejis – Tverų seniūnijos.

Rietavo savivaldybės gyventojų savižudybės pagal seniūnijas

Seniūnijos	Gyventojų skaičius 2025-12-31	Savižudybių skaičius						
		2020	2021	2022	2023	2024	2025	Iš viso 2020–2025 m.
Daugėdų sen.	350	0	0	0	0	0	0	0
Medingėnų sen.	406	1	1	0	0	0	0	2
Tverų sen.	1064	0	1	0	0	0	1	2
Rietavo miesto sen.	3122	0	0	1	1	0	1	3
Rietavo sen.	2372	0	3	1	3	0	3	10
Iš viso	**7314**	**1**	**5**	**2**	**4**	**0**	**5**	**17**

Rietavo sav. gyventojų bandymų žudytis skaičius

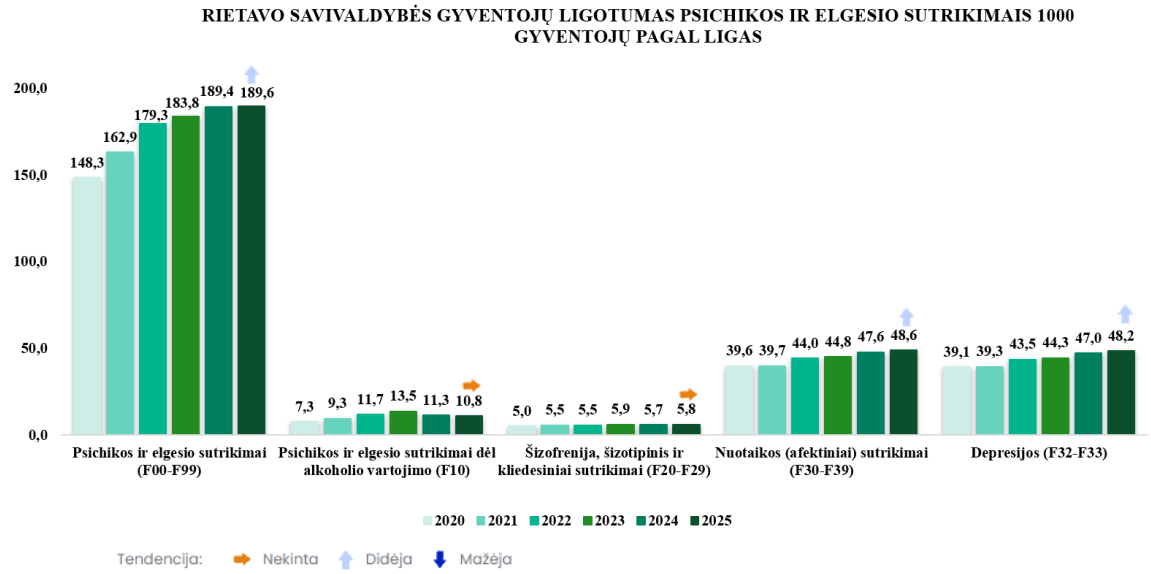

2023 m.	2024 m.	2025 m.
1 atvejis →	1 atvejis →	3 atvejai

Rietavo savivaldybės gyventojų ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais yra didesnis nei Lietuvoje.

Rietavo savivaldybės gyventojų ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais, nuotaikos sutrikimais ir depresija didėja.

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas, Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema (PSDF IS), seniūnijų duomenys.

Rietavo savivaldybėje yra vykdomos psichinės sveikatos stiprinimo ir savižudybių prevencijos veiklos. Tačiau savivaldybė neturi savižudybių prevencijos koordinatoriaus, kuris užtikrintų veikiantį pagalbos algoritmą, sujungtų esamas paslaugas į vientisą tinklą ir organizuotų skubią pagalbą bendruomenėse įvykus nelaimei. Savižudybių problematiką rodo bendros sistemos trūkumą.

Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras 2025 m. pravedė 2 bazinius savižudybių prevencijos mokymus, kuriuose dalyvavo 25 asmenys. 2025 m. buvo suteiktos 224 individualios psichologų konsultacijos ir pravesti 24 psichologų grupiniai užsiėmimai per metus. Siekiant didinti psichologinės gerovės paslaugų prieinamumą Rietavo savivaldybės kaimo vietovių gyventojams, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro psichologas organizuoja grupinius psichologinės sveikatos stiprinimo užsiėmimus vietos bendruomenėse. 2025 m. 12 Rietavo lopšelio–darželio darbuotojų dalyvavo psichikos sveikatos kompetencijų didinimo mokymuose.

Rietavo Lauryno Ivinskio gimnazijos psichologė 2025 m. suteikė 58 konsultacijas mokiniams, susiduriantiems su mokymosi, šeimoje iškilusiais ar bendravimo su draugais sunkumais. Tverų gimnazija psichologo neturi, bet vykdo veiklas socialinis pedagogas psichinės sveikatos gerinimo tema.

2025 m. priklausomybių konsultantas suteikė 100 konsultacijų per metus.

Informacija apie prieinamas emocinės ir psichologinės pagalbos linijas visuomenei yra viešinama informaciniame stende (tente), esančiame ant VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centro pastato.

Vykdytos psichikos sveikatos stiprinimo veiklos Rietavo savivaldybėje

		2024	2025
		Klaipėdos r. sav. visuomenės sveikatos biuras:	
Baziniai savižudybių prevencijos mokymai	Dalyvių skaičius	51	25
	Mokymų skaičius	3	2
Individualios psichologų konsultacijos	Konsultacijų skaičius	67	224
	Asmenų skaičius	14	39
Psichologų vedami grupiniai užsiėmimai	Užsiėmimų skaičius	40	24
	Asmenų skaičius	52	36
Priklausomybių konsultantų paslaugų teikimas	Konsultacijų skaičius	100	100
	Unikalių asmenų skaičius	33	32
Mokyklų darbuotojų psichikos sveikatos kompetencijų didinimas	Mokyklų, kuriose įgyvendinti mokymai, skaičius	1	1
	Mokyklų darbuotojų, dalyvavusių mokymuose, skaičius	12	12
		Rietavo Lauryno Ivinskio gimnazijos psichologė:	
Mokinių, kuriems buvo suteiktos individualios psichologo konsultacijos, skaičius		50	58

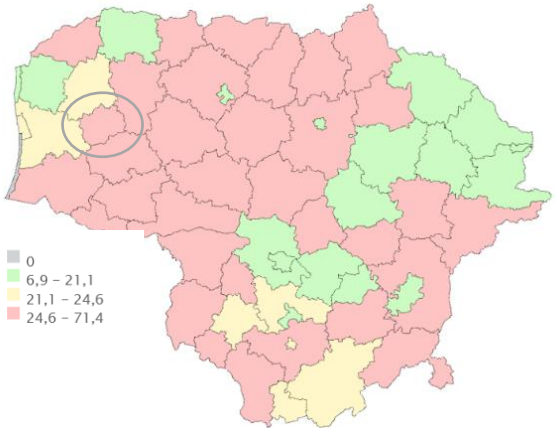
2026 m. gruodžio 7–8 d. Rietavo savivaldybėje vyks ASIST mokymai – tai tarptautiniu mastu pripažinti, standartizuoti savižudybių intervencijos įgūdžių mokymai. Planuojamas 30 dalyvių skaičius.

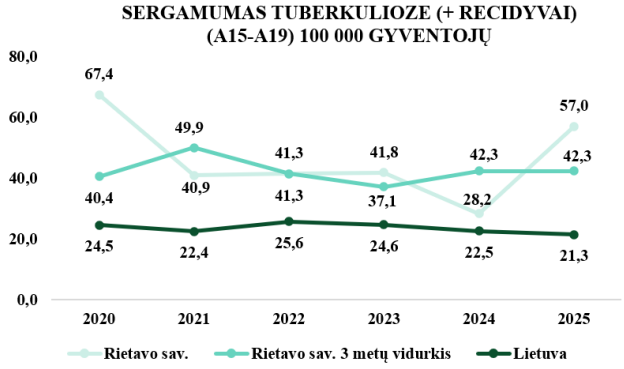
Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema (PSDF IS).

3.3. Sergamumas tuberkulioze / sergamumas tuberkulioze (+ recidyvai) 100 000 gyventojų (A15-A19)

Rietavo savivaldybė pagal gyventojų sergamumą tuberkulioze (+ recidyvai) 100 000 gyventojų 3 metų rodiklio vidurkį patenka į 7 vietą tarp 60 savivaldybių ir atsilieka nuo Lietuvos vidurkio.

2025 m. nebuvo nustatyta Neringos ir Birštono savivaldybių gyventojų naujų tuberkuliozės (+ recidyvai) atvejų. Pagal 3 metų Rietavo savivaldybės gyventojų sergamumo tuberkulioze (+ recidyvai) 100 000 gyventojų rodiklio vidurkį tendencija yra mažėjanti, o pagal vienų metų rodiklį – tendencija yra didėjanti. 2025 m. Rietavo savivaldybės gyventojų sergamumo tuberkulioze (+ recidyvai) 100 000 gyventojų rodiklis siekia 57,0 atvejus 100 000 gyventojų (3 m. vidurkis mažesnis – 42,3 atvejai 100 000 gyventojų).

Savivaldybės 3 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos 3 m. rodiklio vidurkiu: Geriau Blogiau Panašiai

2025 m. registruoti 4 Rietavo savivaldybės gyventojų nauji tuberkuliozės (+ recidyvai) atvejai, 2024 m. – 2 atvejai. Paskutinius dvejus metus registruojama daugiau moterų susirgimų tuberkulioze (+ recidyvai) atvejų nei vyrų (moterys sudaro nežymiai didesnę dalį gyventojų nei vyrai). ***Kasmet nustatomi tuberkuliozės (+ recidyvai) atvejai kaimuose gyvenantiems asmenims,*** tačiau kaimo gyventojai sudaro daugiau nei pusę visų Rietavo savivaldybės gyventojų. ***Nuo 2018 m. tuberkuliozės (+ recidyvai) atvejų nebuvo vaikų amžiaus grupėje.***

Pagal 2014–2025 m. duomenis, Rietavo savivaldybės asmenų, susirgusių tuberkulioze, kurie kali įkalinimo įstaigose, nebuvo. Tačiau, kai gaunami duomenis iš įkalinimo įstaigų, ne visur pažymima gyvenamoji vieta.

2025 m. nuo tuberkuliozės mirė 1 Rietavo savivaldybės gyventojas, 2024 m. – mirčių nebuvo.

Rietavo savivaldybės naujai susirgusių (+ recidyvai) tuberkulioze (A15-A19) asmenų skaičius pagal lytį, gyvenamąją vietą, amžiaus grupes

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Iš viso 2020–2025 m.
Pagal lytį							
Vyrai	2	3	3	3	0	1	**12**
Moterys	3	0	0	0	2	3	**8**
Pagal gyvenamąją vietą							
Miestas	2	0	0	2	0	0	**4**
Kaimas	3	3	3	1	2	4	**16**
Pagal amžiaus grupes							
0-17 m.	0	0	0	0	0	0	**0**
18-44 m.	2	2	0	1	1	3	**9**
45-64 m.	1	1	3	1	0	0	**6**
65 + m.	2	0	0	1	1	1	**5**
Iš viso	5	3	3	3	2	4	**20**

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Tuberkuliozės valstybės informacinė sistema.

Rietavo savivaldybėje tiesiogiai stebimo tuberkuliozės gydymo kurso (toliau – DOTS) kabinetas yra įsteigtas VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centre. Šis kabinetas yra skirtas nemokamam ambulatoriniam tuberkulioze sergančių pacientų gydymui, užtikrinant, kad jie vaistus išgertų tiesiogiai stebint sveikatos priežiūros specialistui. VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centro duomenimis, visi DOTS kabineto pacientai sėkmingai baigė paskirtą gydymo kursą, o gydymo nutraukimo atvejų užfiksuota nebuvo.

VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centro DOTS kabineto veikla

2023 m. **3 pacientai** → **2024 m.** **1 pacientas** → **2025 m.** **1 pacientas**

2025 m., palyginti su 2024 m., Rietavo savivaldybėje tuberkulino mėginių atlikimas 6 arba 7 metų amžiaus vaikams padidėjo nuo 86,2 proc. iki 89,6 proc. UAB „Rietavo šeimos daktaras“ didžiausios apimtys pagal prirašytų vaikų skaičių, kuriems reikia atlikti tuberkulino mėginį.

Tuberkulino mėginių atlikimas pagal prisirašymą prie Rietavo savivaldybės pirminių ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros įstaigų (6 ar 7 metų amžiaus vaikai prieš pradedant lankyti mokyklą)

	2024				2025			
	Vaikų, kuriems reikia atlikti TM, skaičius	Vaikų, kuriems atliktas TM, skaičius	Proc.	Vaikų, kuriems nustatytas teigiamas TM, skaičius	Vaikų, kuriems reikia atlikti TM, skaičius	Vaikų, kuriems atliktas TM, skaičius	Proc.	Vaikų, kuriems nustatytas teigiamas TM, skaičius
VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centras	7	5	71,4	0	10	6	60,0	0
„Ave Medica“ klinika	5	4	80,0	0	2	2	100,0	0
UAB „Rietavo šeimos daktaras“	53	47	88,7	3	55	52	94,5	2
Iš viso	**65**	**56**	**86,2**	**3**	**67**	**60**	**89,6**	**2**

TM – tuberkulino mėginys.

2025 m., palyginti su 2024 m., Rietavo savivaldybėje tuberkulino mėginių atlikimas rizikos grupės vaikams padidėjo nuo 61,9 proc. iki 100 proc. 2025 m. rizikos grupės vaikus sudarė 2 asmenys, bendraujantys su sergančiais tuberkulioze, 1 asmuo – dažnai sergantys viršutinių kvėpavimo takų ligomis, 7 asmenys – iš socialinės rizikos šeimų.

Tuberkulino mėginių atlikimas pagal prisirašymą prie Rietavo savivaldybės pirminių ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros įstaigų (rizikos grupės vaikai)

	2024				2025			
	Vaikų, kuriems reikia atlikti TM, skaičius	Vaikų, kuriems atliktas TM, skaičius	Proc.	Vaikų, kuriems nustatytas teigiamas TM, skaičius	Vaikų, kuriems reikia atlikti TM, skaičius	Vaikų, kuriems atliktas TM, skaičius	Proc.	Vaikų, kuriems nustatytas teigiamas TM, skaičius
VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centras	2	2	100,0	0	0	0	–	0
„Ave Medica“ klinika	1	1	100,0	0	1	1	100,0	0
UAB „Rietavo šeimos daktaras“	18	10	55,6	3	9	9	100,0	0
Iš viso	21	13	61,9	3	10	10	100,0	0

TM – tuberkulino mėginys.

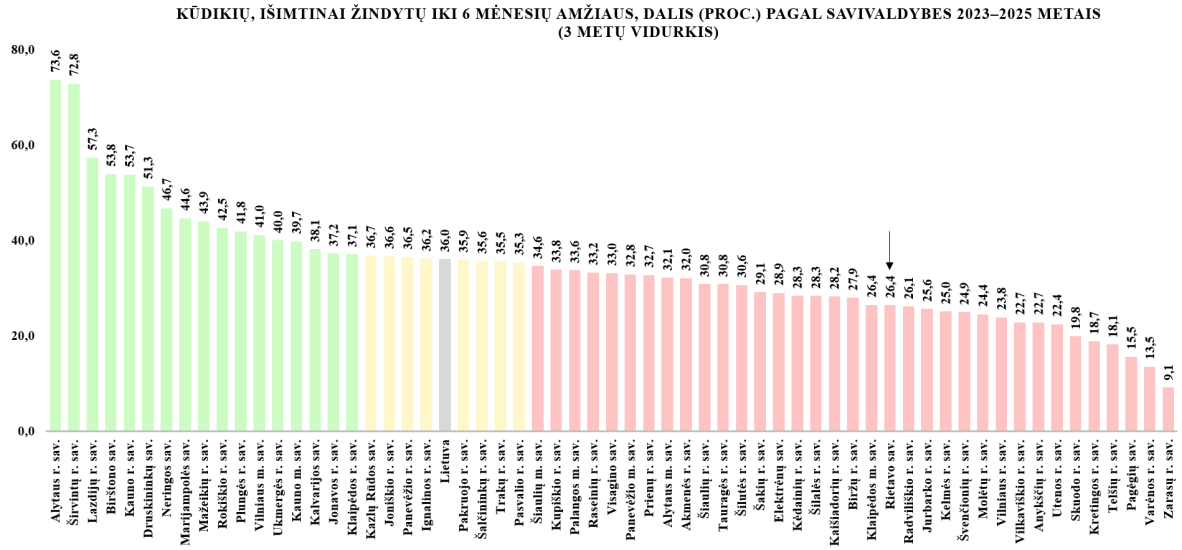
2025 m. Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro vykdytos viešinimo priemonės tuberkuliozės prevencijai:

1. skrajutės „Mantu testas“ (200 vnt.);
2. plakatai „Apsaugok save ir kitus nuo tuberkuliozės“ (15 vnt.).

Šaltiniai: Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie SAM, VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centro duomenys.

3.4. Kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)

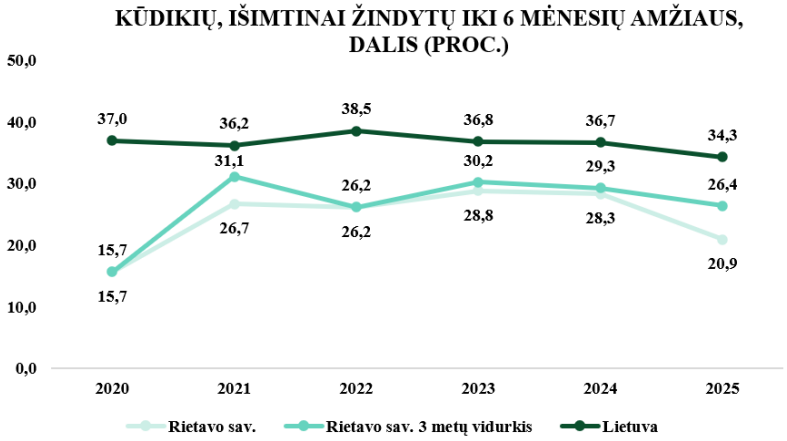
Rietavo savivaldybė pagal žindomų kūdikių iki 6 mėnesių amžiaus vien motinos pienu rodiklį atsilieka nuo Lietuvos vidurkio. 2025 m. Alytaus rajono ir Širvintų rajono savivaldybėse kūdikių žindymo rodiklis yra geriausias. Pasaulio sveikatos organizacija rekomenduoja kūdikius iki 6 mėn. maitinti vien motinos pienu[2].

Savivaldybės 3 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos 3 m. rodiklio vidurkiu: Geriau Blogiau Panašiai

2025 m., palyginti su 2024 m., Rietavo savivaldybėje kūdikių iki 6 mėn. amžiaus žindymas vien motinos pienu sumažėjo nuo 28,8 proc. iki 20,9 proc.

Rietavo savivaldybės kūdikio žindymo 3 m. rodiklio vidurkis didesnis nei 2025 m. rodiklis – 26,4 proc.

Kūdikiai žindyti iki 6 mėnesių vien motinos pienu

2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.
9 kūdikiai	14 kūdikių	16 kūdikių	15 kūdikių	15 kūdikių	9 kūdikiai

Vaikų, per ataskaitinius metus sulaukusių vienerių metų, skaičius

52 vaikai	45 vaikai	52 vaikai	52 vaikai	53 vaikai	43 vaikai

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Asmens sveikatos priežiūros įstaigos metų veiklos ataskaita Nr. 1 (sveikata).

[2] Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitų rašymo metodinės rekomendacijos. 2026. Higienos institutas.

IV SKYRIUS
SAVIVALDYBĖS GYVENSENOS STEBĖSENOS RODIKLIAI

Nuo 2018 m. visos Lietuvos mastu pradėti vykdyti suaugusių savivaldybės gyventojų gyvensenos stebėsenos tyrimai kas 4 metus, įgyvendinant Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymą Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“. Trečiasis suaugusių savivaldybės gyventojų gyvensenos stebėsenos tyrimas atliktas 2026 metais. Tyrimą koordinuoja Higienos institutas, o tyrimo organizavimą ir atlikimą Rietavo savivaldybėje vykdo Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Suaugusiųjų apklausai naudotas su Sveikatos apsaugos ministerija suderintas standartizuotas klausimynas. Tyrimo rezultatų patikimumui užtikrinti sudaroma reprezentatyvi imtis. Tyrimo populiacija – 18 metų amžiaus ir vyresni asmenys. Skirtingai nei 2018 m. ir 2022 m., kai apklausa vyko lankantis gyventojų namuose, 2026 m. tyrimas atliktas apklausiant įvairiose iš anksto numatytose viešose vietose (tyrimo lizduose).

Rietavo savivaldybėje 2018 m. tyrimo imtis – 398 gyventojai, 2022 m. – 404, 2026 m. – 420.

Suaugusių gyventojų gyvensenos stebėsenos rodikliai (proc.)

Rodikliai	Rietavo savivaldybė			Lietuva		
	2018	2022	2026	2018	2022	2026
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo vaisius (neskaitant sulčių), dalis	21,9	28,1	29,0	34,7	36,6	36,7
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo daržoves (neskaitant bulvių), dalis	27,0	32,1	35,5	42	46,1	47,0
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo saldumynus, dalis	N	24,0	22,3	N	18,6	18,8
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną geria nealkoholinius saldintus gėrimus*, dalis	N	5,1	3,9	N	5,4	4,5
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną geria energinius gėrimus, dalis	N	1,5	2,2	N	1,8	1,9
Suaugusiųjų, kurie papildomai nededa druskos į paruoštą maistą, dalis	45,1	40,4	37,4	43,8	39,9	36,1
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien vartojo tabako gaminius, dalis	13,9	19,8	12,8	17,3	16,3	14,1
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių kasdien vartojo tabako gaminius, dalis	13,9	17,7	11,0	16,5	15,9	13,8
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien rūkė elektronines cigaretes arba naudojo panašius elektroninius įtaisus rūkymui, dalis	1,0	1,9	5,3	1,1	5,2	7,0
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių kasdien rūkė elektronines cigaretes arba naudojo panašius elektroninius įtaisus rūkymui, dalis	1,3	1,1	5,0	1,1	4,9	6,9
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien vartojo alkoholinius gėrimus, dalis	1,3	1,4	1,5	1,5	1,4	1,0
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau, dalis	18,5	17,7	23,1	22	21,8	20,5
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau, dalis	10,8	10,3	17,0	15,7	18,3	17,7
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo narkotinių ar psichotropinių medžiagų (narkotikų) be gydytojo paskyrimo, dalis	6,7	4,3	6,7	7,8	12	11,0
Suaugusiųjų, kurie užsiima energinga fizine veikla bent po 30 min, 5 dienas ir daugiau per savaitę, dalis	49,1	49,6	33,7	40,5	28,3	25,1

Suaugusių gyventojų gyvensenos stebėsenos rodikliai (proc.)

Rodikliai	Rietavo savivaldybė			Lietuva		
	2018	2022	2026	2018	2022	2026
Suaugusiųjų, kurie visada tamsiu paros metu būdami lauke nešioja atšvaitus, dalis	N	38,1	35,9	N	32,8	27,3
Suaugusiųjų, kurie visada segi saugos diržą važiuodami automobiliu, dalis	N	95,5	97,1	N	91,2	96,5
Suaugusiųjų, kurie visada dėvi šalmą važiuodami dviračiu, dalis	N	6,3	14,9	N	10,2	15,6
Suaugusiųjų, kurie neturi nė vieno artimo žmogaus, kuriuo galėtų pasitikėti susidūrus su sunkiomis asmeninėmis problemomis, dalis	N	3,5	5,0	N	5,7	5,0
Suaugusiųjų, kuriuos per praėjusį mėnesį buvo apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas šiek tiek labiau ar daug labiau nei anksčiau, dalis	18,8	24,0	14,8	16,6	23,5	16,8
Suaugusiųjų, kurie savo gyvenimo kokybę vertina kaip gerą ar labai gerą, dalis	58,7	55,3	72,4	61,8	69,5	74,9
Suaugusiųjų, kurie savo dabartinę sveikatos būklę vertina kaip gerą ar labai gerą, dalis	46,6	46,7	59,9	58,1	62,4	65,0
Suaugusiųjų, kurie jaučiasi laimingi ar labai laimingi, dalis	53,9	47,8	64,0	58,1	59,9	63,9
Suaugusiųjų, kurie turi ilgalaikių sveikatos problemų, dalis	N	46,6	37,3	N	36,9	37,7
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių bandė keisti savo gyvenseną dėl sveikatos ir pakeitė, dalis	N	64,2	67,0	N	61,9	69,1

N – nėra duomenų, nes keitėsi arba buvo įtraukti nauji klausimai (rodikliai).

**2022 m. klausimyne nurodyta gazuoti saldūs gėrimai.*

APIBENDRINANČIOS IŠVADOS

1. Rietavo savivaldybės gyventojų demografiniai pokyčiai ir sudėtis:

1.1. 2026 metų pradžioje Rietavo savivaldybėje gyvenamąją vietą buvo deklaravę 6981 gyventojas;

1.2. palyginti su 2025 m. pradžios duomenimis, 2026 m. pradžioje gyventojų skaičius sumažėjo 68 asmenimis;

1.3. 2026 m. pradžioje moterys sudarė 51,7 proc. visų gyventojų, o vyrai – 48,3 proc.;

1.4. 2026 m. pradžioje kaimo gyventojai sudarė 55,5 proc. visų gyventojų, o miesto gyventojai – 44,5 proc.;

1.5. gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes: 2026 m. pradžioje vaikai sudarė 17,0 proc. visų gyventojų, 18–44 m. amžiaus gyventojai sudarė 30,9 proc., 45–64 m. asmenys sudarė 29,2 proc., 65 m. ir vyresni asmenys sudarė 22,9 proc.;

1.6. stebima neigiama natūrali gyventojų kaita: 2025 m. gimė 48 asmenys, o mirė 96 asmenys;

1.7. gyventojų skaičiaus mažėjimą lemia neigiama neto vidaus migracija ir neigiamas natūralus gyventojų prieaugis;

1.8. bendra gyventojų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė 2025 m. siekė 77,8 m., moterų – 85,7 m., vyrų – 71,6 m.

2. Rietavo savivaldybės gyventojų pagrindinių mirčių struktūra:

2.1. daugiausia miršta nuo kraujotakos sistemos ligų, 2-oje vietoje yra mirtys nuo piktybinių navikų, 3-ioje vietoje yra mirtys nuo išorinių priežasčių;

2.2. nuo 2023 m. gyventojų mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų mažėja.

3. Rietavo savivaldybės gyventojų ligotumo priežastys:

3.1. vaikų ir jaunimo amžiaus grupėse daugiausiai sergama kvėpavimo ir virškinimo sistemų ligomis, o nuo 45 m. ir vyresnio amžiaus asmenų grupėse – kraujotakos sistemos ligomis.

4. Atrinktos analizuotinos problemos:

4.1. savižudybių skaičius / standartizuotas mirtingumas nuo tyčinio savęs žalojimo 100 000 gyventojų (X60-X84). Rietavo savivaldybė pagal standartizuoto mirtingumo nuo tyčinio savęs žalojimo 100 000 gyventojų 3 metų rodiklio vidurkį patenka į 3 vietą tarp 60 savivaldybių ir atsilieka nuo Lietuvos vidurkio. 2025 m. užregistruotos 5 Rietavo savivaldybės gyventojų savižudybės, 2024 m. – savižudybės atvejų neregistruota. Vyrų savižudybių įvyksta daugiau nei moterų. Kaimo gyventojų savižudybių mirtingumo rodiklis yra didesnis nei miesto gyventojų. Vaikų amžiaus grupėje savižudybės atvejų nebuvo. Gyventojų pagrindinė mirties priežastis dėl savižudybių yra tyčiniai susižalojimai pasikariant, pasismaugiant ir uždūstant. Gyventojų ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais, nuotaikos sutrikimais ir depresija didėja.

4.2. sergamumas tuberkulioze / sergamumas tuberkulioze (+ recidyvai) 100 000 gyventojų (A15-A19). Rietavo savivaldybė pagal gyventojų sergamumą tuberkulioze (+ recidyvai) 100 000 gyventojų 3 metų rodiklio vidurkį patenka į 7 vietą tarp 60 savivaldybių ir atsilieka nuo Lietuvos vidurkio. 2025 m. registruoti 4 savivaldybės gyventojų nauji tuberkuliozės (+ recidyvai) atvejai, 2024 m. – 2 atvejai. Paskutinius dvejus metus registruojama daugiau moterų susirgimų tuberkulioze (+ recidyvai) atvejų nei vyrų. Kasmet nustatomi tuberkuliozės (+ recidyvai) atvejai kaimuose gyvenantiems asmenims. Nuo 2018 m. tuberkuliozės (+ recidyvai) atvejų nebuvo vaikų amžiaus grupėje. 2025 m., palyginti su 2024 m., Rietavo savivaldybėje tuberkulino mėginių atlikimas 6 arba 7 metų amžiaus vaikams padidėjo nuo 86,2 proc. iki 89,6 proc., o rizikos grupės vaikams padidėjo nuo 61,9 proc. iki 100 proc.

4.3. kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.). Rietavo savivaldybė pagal žindomų kūdikių iki 6 mėnesių amžiaus vien motinos pienu rodiklį atsilieka nuo Lietuvos vidurkio. 2025 m., palyginti su 2024 m., Rietavo savivaldybėje kūdikių iki 6 mėn. amžiaus žindymas vien motinos pienu sumažėjo nuo 28,8 proc. iki 20,9 proc.

REKOMENDACIJOS

Ataskaitos rekomendacijos orientuotos į prioritetines Rietavo savivaldybės gyventojų problemas, stiprinant gyventojų psichikos sveikatą, mažinant tuberkuliozės plitimą, skatinant kūdikių žindymą motinos pienu.

1. Siekiant mažinti savižudybių skaičių ir su savižudybėmis susijusius neigiamus padarinius:

siūloma Savivaldybės administracijai:

1.1. pagal galimybes inicijuoti ir numatyti finansavimą savižudybių prevencijos koordinatoriaus pareigybei įsteigti;

siūloma Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui:

1.2. ir toliau organizuoti bazinių savižudybių prevencijos mokymus savivaldybės gyventojams, įstaigoms;

1.3. ir toliau organizuoti psichologų konsultacijų teikimą, grupinių užsiėmimų gyventojams teikimą;

1.4. ir toliau organizuoti priklausomybių konsultanto paslaugų teikimą gyventojams.

2. Siekiant sumažinti tuberkuliozės plitimą ir pagerinti ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą tuberkulioze sergantiems pacientams:

rekomenduojama VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centrui:

2.1. ir toliau užtikrinti DOTS (tiesiogiai stebimas trumpo gydymo tuberkuliozės kursas) kabineto paslaugų teikimą tuberkulioze sergantiems asmenims, kad būtų vykdoma pacientui paskirto gydymo kontrolė;

užtikrinti asmens sveikatos priežiūros įstaigoms:

2.2. ne mažesnį kaip 95 proc. vaikų skiepijimo apimtys nuo tuberkuliozės ir vykdyti nepasiskiepijusių asmenų apskaitą (atsisakymai skiepytis dėl objektyvių medicininių kontraindikacijų, dėl subjektyvių tėvų nuostatų);

siūloma Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui:

2.3. užtikrinti tėvų, turinčių priešmokyklinio amžiaus vaikus, informavimą apie vaikų tikrinimą dėl tuberkuliozės (tuberkulino testas) (viešinimo priemonės: informacijos sklaida pasitelkus vidines sistemas (TAMO dienynas ir pan.) mokyklose, skrajučių spauda – darželiams);

2.4. parengti ir paviešinti informaciją apie tuberkuliozės profilaktiką (elektroninė viešinimo priemonė: plakatas apie tuberkuliozės profilaktiką).

3. Siekiant skatinti kūdikių žindymą motinos pienu:

siūloma Savivaldybės administracijai:

3.1. pagal galimybes inicijuoti ir numatyti finansavimą seminarų ciklui „Šeimos pasirengimas naujagimio atėjimui“, pavedant šią veiklą vykdyti Rietavo savivaldybę aptarnaujančiam Klaipėdos rajono visuomenės sveikatos biurui, naudojantis gerąja patirtimi Klaipėdos rajono savivaldybėje ir pritaikant tai Rietavo savivaldybės šeimoms“;

siūloma Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui:

3.2. parengti aktualią informacinę medžiagą apie žindymo konsultantų prieinamumą ir užtikrinti tikslinę jos sklaidą Rietavo savivaldybėje (viešinimo priemonės: informacija savivaldybės, seniūnijų, Klaipėdos rajono visuomenės sveikatos biuro interneto svetainėse, informacinės skrajutės – šeimos gydytojų kabinetuose, seniūnijose ir Civilinės metrikacijos skyriuje).